

Onder professoren?

De toekomst van het examen Nederlands

“Wij roepen daarom op tot een ingrijpende herziening van het eindexamen Nederlands, op alle niveaus. De inhoud van het schoolvak Nederlands zou, net als bij andere schoolvakken, altijd een combinatie van kennis en vaardigheden moeten zijn, die op een verantwoorde manier getoetst wordt. Op dit moment worden er in het eindexamen geen taalwetenschappelijke kennis of taalvaardigheden getoetst, en wat er wel getoetst wordt, is onverantwoord”.

Zo eindigde de tekst van de Petitie Eindexamen Nederlands, die dit voorjaar werd opgesteld door 22 hoogleraren Nederlandse Taalkunde en werd verstuurd aan alle onderwijsspecialisten van de Tweede Kamer. De petitie kon ook ondertekend worden op <http://nederlandsanders.petities.nl/>.

Wie deze petitie leest, kan niet anders dan zich afvragen: welke taalwetenschappelijke kennis en taalvaardigheden ontbreken er dan? En wat is er onverantwoord aan de manier waarop getoetst wordt, of aan de leerstof die getoetst wordt? Daarover is gesproken tussen een delegatie van de hoogleraren en een delegatie van het College voor Examens, waarvan ik deel mocht uitmaken als ex-vaksectievoorzitter Nederlands havo/vwo en voorzitter van syllabuscommissies Nederlands. In mijn bijdrage aan het drieluik op HSN vertel ik u welke antwoorden op bovenstaande vragen het gesprek opleverde.

Onder professoren of zonder professoren, het centraal examen Nederlands voor havo en vwo gaat de komende jaren veranderen. De samenvattingsopdracht verdwijnt, maar dat betekent zeker niet dat daarmee ook een einde komt aan aandacht voor de vaardigheid ‘samenvatten’. Dat licht ik u toe aan de hand van de syllabus Nederlands havo/vwo voor 2015. Het is intussen zeker dat schrijfvaardigheid niet terugkeert in het centraal examen, wat sommigen zullen betreuren, anderen niet. Ook op de achtergrond daarvan zal ik ingaan.

Een minstens even belangrijke vraag is die naar de toekomst van het schoolexamen Nederlands. De Vereniging van Leraren in Levende Talen heeft onlangs de effecten aan

ZEVENENTWINTIGSTE CONFERENTIE ONDERWIJS NEDERLANDS

de orde gesteld van sturing op de discrepantie tussen cijfers op het centraal examen en het schoolexamen, die uitgaat van de Inspectie en via de schoolleiders bij de talent-ocenten belandt. Niet alleen zijn deze effecten fataal voor het schoolexamen, de hele inspectienorm is willekeurige onzin, zoals ik u met plezier zal demonstreren.

Ten slotte zal ik pleiten voor de herinvoering van regelgeving in het schoolexamen. Daarbij gaat het me om een verplichte weging van vakonderdelen, beperking van de schooleigen inhouden tot 10%, en het verbieden van dubbeling van centraal examenstof en schoolexamenstof. Ik neem het onderdeel schrijfvaardigheid als voorbeeld en baseer me op onderzoek naar de praktijk van het schoolexamen dat uitgevoerd is door Theun Meestringa en Clary Ravesloot van SLO.